

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Prestiž povolání

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2008, v08-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. 6. – 9. 6. 2008</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1051</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>EU.104</i>
Zveřejněno dne:	<i>29. srpna 2008</i>
Zpracovala:	<i>Paulína Tabery</i>

Do červnového výzkumu zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) otázku zjišťující, jakou prestiž mají vybraná povolání u české veřejnosti. Respondentům byl předložen seznam šestadvaceti nejrozličnějších profesí, kterým měli dotázaní přiřadit určitý počet bodů od 1 do 99. Nejmenší počet bodů, 1 bod, znamenal, že si povolání váží nejméně, naopak 99 bodů vyjadřovalo nejvyšší prestiž daného povolání.¹

Lidé si váží nejvíce profesí, jako jsou lékař, vědec, učitel na vysoké škole, zdravotní sestra nebo učitel na základní škole, tedy těch, které vyžadují poměrně vysokou kvalifikaci, a zároveň v sobě nesou jisté poslání a jednoznačnou prospěšnost pro společnost. Více než 60 bodů v průměru dosáhly také povolání programátor, projektant a soudce.

Na opačném konci mezi profesemi, které si lidé cení nejméně, jsou poslanec a uklízečka.

¹ Znění otázky: „Na seznamu jsou uvedena některá povolání. Vyberte povolání, jehož si vážíte nejvíce a dejte mu 99 bodů. Pak vyberte takové, jehož si vážíte nejméně a obodujte jej číslem 01. Poté postupujte odshora dolů a všem zbývajícím přiřadte body od 02 do 98 podle osobního uvážení.“ Seznam povolání viz tabulka 1.

Tab. 1: Prestiž povolání (průměrné bodové hodnocení) v letech 2004-2008

Profese	11/2004		9/2006		6/2007		6/2008	
	průměr	pořadí	průměr	pořadí	průměr	pořadí	průměr	pořadí
lékař	89,5	1.	90,4	1.	89,8	1.	88,2	1.
vědec	80,7	2.	81,2	2.	81,8	2.	81,8	2.
učitel na vysoké škole	78,5	3.	77,7	3.	78,2	3.	77,5	3.
zdravotní sestra	-	-	-	-	-	-	71,2	4.
učitel na základní škole	71,3	4.	71,4	4.	70,7	4.	71,1	5.
programátor	66,3	5.	67,8	5.	65,7	5.	65,3	6.
projektant	64,1	7.	65,8	6.	65,5	6.	64,5	7.
soudce	64,8	6.	65,6	7.	65,0	7.	63,9	8.
soukromý zemědělec	59,1	10.	58,4	8.	59,0	8.	57,7	9.
manažer	59,4	9.	58,0	9.	55,4	11.	57,2	10.
starosta	60,1	8.	57,9	10.	57,4	9.	56,1	11.
profesionální sportovec	56,1	11.	57,4	11.	55,6	10.	53,8	12.
novinář	54,4	12.	54,7	13.	53,0	12.	53,7	13.
účetní	53,5	14.	55,9	12.	51,3	15.	52,3	14.
truhlář	50,8	16.	53,1	16.	51,4	14.	51,3	15.
policista	47,6	20.	49,5	20.	52,1	13.	50,6	16.
majitel malého obchodu	51,2	15.	51,2	17.	50,1	16.	50,0	17.
ministr	53,8	13.	54,1	14.	50,0	17.	48,8	18.
bankovní úředník	50,2	18.	50,2	19.	48,7	20.	48,5	19.
voják z povolání	44,8	22.	46,7	21.	46,4	21.	46,4	20.
stavební dělník	-	-	-	-	-	-	44,3	21.
prodavač	42,8	24.	44,4	22.	41,5	23.	41,8	22.
sekretářka	43,7	23.	44,1	23.	40,5	24.	40,6	23.
kněz	46,1	21.	42,6	24.	43,2	22.	40,0	24.
poslanec	39,9	25.	38,9	25.	36,5	25.	33,6	25.
uklízečka	29,4	26.	33,8	26.	29,0	26.	29,8	26.

Povolání lékaře je dlouhodobě nejprestižnější. V posledním výzkumu 40 % lidí starších 15 let označilo právě tuto profesi za nejmávanější – připsalo jí 99 bodů. Hodnocení v rozmezí 90 – 98 bodů zvolilo dalších 31 % obyvatel České republiky, velmi vysoké hodnocení nad 90 bodů tedy uvedlo celkem 71 % respondentů. V případě dalších zaměstnání, vědce a vysokoškolského pedagoga, připsalo body v rozmezí 90 – 99 těmto povoláním 51 %, respektive 41 % lidí. U dalších poměrně prestižních povolání, zdravotní sestra a učitel na ZŠ, podobný podíl občanů, 27 % a 25 %, zvolil body v intervalu od 90 do 99.

Nejméně prestižní zaměstnání, uklízečka a poslanec, naopak charakterizuje značný podíl lidí, kteří je označili 1 bodem, tedy vidí je jako nejméně vážené (22 % a 18 %). Zároveň téměř stejný podíl obyvatel přisoudil zmíněným povoláním 10 a méně bodů (36 % v případě uklízečky, 37 % v případě poslance).

Co se týče meziročních posunů v hodnocení vážnosti jednotlivých povolání, nedochází k výrazným změnám. Jistý pokles průměrné hodnoty přidělených bodů však

Ize od roku 2004 pozorovat u zaměstnání poslance, ministra a částečně i starosty, byť toto povolání přeci jenom patří k těm, která jsou hodnocena lépe.